

੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਗੁਰ ਕੀ ਮਹਮਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੋਭਾ

ਅਰਥਾਤ

ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ--ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

—ਜਿਸ ਵਿਚ—

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ
ਕਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ
ਜੁਧ ਜੰਗ, ਸਿੱਖ (ਖਾਲਸੇ) ਦੀ
ਤਾਰੀਫ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਤ ਵੀਚਾਰ
ਛੰਦਾ ਬੰਦੀ ਦਰਜ ਹਨ

—ਜਿਸਨੂੰ—

ਬੜੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ
ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ
ਨੇ

ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਮਾਲਵਾ ਪ੍ਰੈਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ
ਮੈਨੇਜਰ ਸ: ਜਬਰਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਧਕਾਰ
ਵਿਚ ਪੈਹਲੀ ਵੇਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਯਾ ॥

ਸੰਮਤ ਸਤ੍ਰੁਹ ਸੈ ਭਏ ਬਰਖ*ਅਠਾਵਨ ਬੀਤ । ਭਾਦਵ ਸੁਦ
 ਪੰਦ੍ਰਸ ਭਈ ਰਚੀ ਕਥਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ੬ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ
 ਉਪਮਾ ਕਹੋ ਦਿਵਸ ਰੈਨਿ ਬੀਚਾਰਿ । ਦੀਜੈ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਬਰ,
 ਕਰਨਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ॥ ੭ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਤ੍ਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗੁਰੂ
 ਉਪਦੇਸੇ । ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਮਿਟੇ ਅੰਦੇਸੇ । ਤਬ ਇਹ ਕੀਟ
 ਪਤਿਤ ਮਨਿ ਆਯੋ । ਭਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਗੁਰ ਮਾਰਗਿ ਪਾਯੋ ॥ ੮ ॥
 ਤਬ ਮਨ ਮੀਤ ਮੋਹਿ ਇਮ ਭਾਖੀ । ਪ੍ਰਗਟਿ ਕਹੋ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ
 ਸਾਂਖੀ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਗੁਰ ਕੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ । ਕਹੋ ਕਥਾ ਸੁਨੋ ਚਿਤ
 ਲਾਏ ॥ ੯ ॥ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਜੋਤਿ ਉਜਿਆਰੀ । ਦੀਰਘ
 ਪ੍ਰਬਲ ਸਬਲ ਅਤਿ ਭਾਰੀ । ਜਬ ਗੁਰ ਕਛੁ ਇਕ ਬੁਧਿ
 ਪ੍ਰਗਾਸੀ । ਦਯਾ ਕਰੀ ਪੂਰਨ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ੧੦ ॥ ਸਤਿਗੁਰ
 ਸੋਭਾ ਇਹ ਤੇ ਕਹੋ । ਤਿਹ ਪਰਤਾਪ ਪ੍ਰਮ ਪਦ ਲਹੋ । ਪੂਰਨ
 ਪੁੰਨ ਪਰੇ ਤਿਹ ਸਰਨਾ । ਅਮਰ ਭਏ ਫਿਰਿ ਜਨਮਨ ਮਰਨਾ ॥
 ੧੧ ॥ ਅਬ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨੋ । ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤਿਹ ਤੇ
 ਪਹਿਚਾਨੋ । ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਭਏ । ਅੰਗਦ ਅਮਰਦਾਸ
 ਪ੍ਰਗਟਏ ॥ ੧੨ ॥ ਤਿਹਤੇ ਰਾਮਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜਾਨੋ । ਅਰਜਨ
 ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪਛਾਨੋ । ਤਿਹਤੇ ਗੁਰੂ ਭਏ ਹਰਿਰਾਇ । ਫੇਰਿ
 ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹਾਇ ॥ ੧੩ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਗੁਰ ਤੇਗ
 ਬਹਾਦਰ । ਸਗਲ ਸਿਸਟਿ ਪੈ ਵਾਪੀ ਚਾਦਰ । ਕਰਮ ਧਰਮ
 ਕੀ ਜਿਨਿ ਪਤਿ ਰਾਖੀ । ਅਟਲ ਕਰੀ ਕਲਜੁਗ ਮੈਂ ਸਾਖੀ ॥
 ੧੪ ॥ ਸਗਲ ਸਿਸਟਿ ਜਾਕਾਜਸ ਭਯੋ । ਜਿਹਤੇ ਸਰਬ

*'ਅਠਾਵ' ਭੀ ਪਾਠ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਇਸਦੀ
 ਵੀਚਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਦੇਖੋ) ।

ਧਰਮ ਬੰਚਯੋ । ਤੀਨ ਲੋਕ ਮੈ ਜੈ ਜੈ ਭਈ । ਸਤਿਗੁਰਿ ਪੈਜ
 ਰਾਖਿ ਇਮ ਲਈ ॥ ੧੫ ॥ ਤਿਲਕ ਜਨੇਉ ਅਤਿ ਧਰਮ-
 ਸਾਲਾ । ਅਟਲ ਕਰੀ ਗੁਰ ਭਏ ਦਿਆਲਾ । ਧਰਮ ਹੇਤਿ ਪ੍ਰਭ
 ਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਏ । ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਹਿਲਾਏ ॥ ੧੬ ॥
 ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਭਯੋ
 ਤਾਰਣ ਤਰਣੇ । ਤ੍ਰਈ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਜੈਕਾਰ ਭਯੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ
 ਗੁਰੂ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਣੇ । ਦੁਸ਼ਟ ਬਿਡਾਰਣ ਸੰਤ ਉਬਾਰਣ
 ਸਬ ਜਗ ਤਾਰਣ ਭਵ ਹਰਣੇ । ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਦੇਵ ਕਰੈ ਸਬ ਹੀ
 ਤਿਹਆਨ ਪਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸਰਣੇ ॥ ੧੭ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਤਿਹ
 ਬਖਸੀਸ ਕਰੀ ਕਰਤਾਰੀ । ਪ੍ਰਭੂ ਬਾਕ ਇਮ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰੀ ।
 ਤੁਮ ਮੇਰਾ ਇਕ ਪੰਥ ਚਲਾਵੋ । ਸੁਮਤ ਦੇਹ ਲੋਗਨ
 ਸਮਝਾਵੋ ॥ ੧੮ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਜਮ ਮਗ ਤੇ ਡਰੈ । ਸੁਨ
 ਉਪਦੇਸ ਸਰਨਿ ਤੁਹਿ ਪਰੈ । ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਪੰਥ ਰਚੈ ਰਚ ਪ੍ਰੀਤੰ ।
 ਹੋਂ ਤਿਹ ਸੰਗਿ ਮੋਹਿ ਇਹ ਰੀਤੰ ॥ ੧੯ ॥ ਭਗਤਿ ਹੇਤ ਜੇਜੇ
 ਹਮ ਰਚੇ । ਲੈ ਲੈ ਸਿਧਿ ਜਗਤ ਮੈ ਮਚੇ । ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ
 ਪੁਜ ਲਗਾਨੇ । ਅਪਨੇ ਆਪਿ ਆਪਿ ਉਰਝਾਨੇ ॥ ੨੦ ॥
 ਹਮ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰੈ ਕਰਾਰੀ । ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਸਤਤਿ
 ਕਰਹਿ ਤਿਹਾਰੀ । ਬਚਨ ਬਿਸਾਰ ਰਹੇ ਬਿਖ ਮਾਹੀ । ਤਿਨਕੋ
 ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਇਮ ਨਾਹੀ ॥ ੨੧ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਨਾਯੋ
 ਬਿਨਾਸਿ ਉਪਾਯੋ ਖਪਾਯੋ । ਕਰਨਹਾਰ ਕਰਤਾਰ ਜੋਨੀ ਭੁਲਾਯੋ ।
 ਕਈ ਜੰਤ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਆਪਿ ਕੀਨੇ । ਤਿਨੈ ਸਿਸਟਿ ਮੈ ਆਨ
 ਸਰਬੰਸ ਦੀਨੇ ॥ ੨੨ ॥ ਉਦੇ ਅਸਤਿ ਲਉ ਰਾਜ ਰਾਜਾ
 ਕਹਾਏ । ਲਗੇ ਧਿਆਨ ਅਉਰੇ ਸੁ ਆਪੇ ਕਹਾਏ । ਬਡੇ ਰਾਛਸੰ

227
257
21381

ਭੂਮਕਾ ਜਾ ਮੁਖਬੰਦ

‘ਸਿਖ ਕੌਮ’ ਪਾਸ ਅਪਨੇ ਜਨਮ ‘ਦਾਤਾ’ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਵਾਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਮਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇ ਇਸਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਭੀ ਅਰੰਭ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਧਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤਦ ਇਸਜੈਸਾ ਸੁਭਾਗਜ ਕੌਣ ਹੈ ? ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਧਵਾਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਗੁਰ ਸੋਭਾ’ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਠਨ ਸੀ! ਬੜੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਤੋਂ ਆਮ ‘ਸਿਖ-ਸੰਗਤ, ਦੇ ‘ਦ੍ਰਿਗ-ਰੰਜਨ’ ਲਈ ਇਸ ਪੋਥੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੋਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ !!

ਇਸ ਵਿਚ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ‘ਅਨੰਦ ਪੁਰ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭੀ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ, ਖਾਲਸੇ (ਸਿਖ) ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਤੇ ਭਵਿਖਤ ਵੀਚਾਰ ਹਰ ਇਕ ‘ਸਿਖ ਮਾਈ’ ਭਾਈ ਦੇ ਵੀਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹਨ।

ਇਸਦੇ ਅਰੰਭ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਿਥੇ ਬਿ: ਸੰ: ੧੭੫੮ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੇਦ ਕਰਕੇ ੧੭੬੮ ਭੀ ਇਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੈਹ ਦੇਣਾ ਭਾਂਵੇ ਕੋਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ!! ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਨਿਰਣਾਂ ਵਿਧਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਪਰ ਛੱਡਕੇ ਇਤਨਾਂ ਤਾਂ ਨਿਰ ਵਿਵਾਦ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸਿਖ (ਖਾਲਸਾ) ਕਵੀ ਸਨ ?

ਭਾਵੇਂ ੧੬੮੨ } ਪ੍ਰਾਰਥਕ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ:-
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ } ਅਕਾਲੀ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ

257-258
ਸੰ ੫੮ ਸ੍ਰੀ
21381

੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੋਭਾ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਿਯਤੇ ।

ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਉ-ਪੰਥ ਪ੍ਰਗਾਸ ਬ੍ਰਨਨੰ ॥

ਖਾਲਸਾ ਬਾਰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥

ਏਕ ਸਮੈ ਹਿਤ ਸੋ ਹਿਤੁ ਉਚਰੀ ਹਿਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ।
ਪ੍ਰਭ ਰਚਨਾ ਐਸੇ ਰਚੀ ਸੋ ਕਛੁ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧ ॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਕੈ ਉਪਜੀ ਤਬਹੀ ਮਨਮੈਂ
ਬਰਨੈ ਉਪਮਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕਹੀਐ । ਮਤਿ ਥੋਰੀ ਸੀ ਥੋਰੀ
ਹੂਤੇ ਛਿਨ ਏਕਸੁ ਤੇਰੀ ਦਿਆਲ ਦਯਾ ਚਹੀਐ ।
ਕਹਿਬੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਦੋਉ ਹਰਿ ਕੀਜੈ
ਸੋਉ ਜੁ ਪਰੈ ਸਹੀਐ । ਤੁਮਰੀ ਉਪਮਾ ਤੁਮਹੀ
ਬਰਨੈ ਕਰਿ ਆਪਨ ਤੇ ਕਰ ਮੋ ਗਹੀਐ ॥ ੨ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਤਿ ਥੋਰੀ ਉਪਮਾ ਘਨੀ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਰਨੀ
ਜਾਇ । ਬਿਨਉ ਕਰੈ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਬਿ ਸਤਿਗੁਰ ਹੋਹੁ
ਸਹਾਇ ॥ ੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਮਕਾਰ ਕਰਿ ਜੋਰਿਕੈ ਕਰਿਤ
ਜੀਵ ਅਰਦਾਸਿ । ਰਚੋ ਗ੍ਰੰਥ ਤੁਮਰੀ ਕਥਾ ਕਰਹੁ ਬੁਧ
ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ੪ ॥ ਗੁਰ ਸੋਭਾ ਜਾ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਧਰੋ ਸੁਨਾਵ ਬਿਚਾਰ ।
ਸੁਨਤ ਕਹਤ ਗਤਿ ਹੋਤ ਹੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਉਰਧਾਰਿ ॥ ੫ ॥

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.